

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการพิจารณาอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในกรณีที่มีการสะสมน้ำมัน
เชื้อเพลิงไว้ใช้ในกระบวนการผลิตสำหรับการประกอบกิจการหลัก

สถานีตำรวจภูธรแห่งหนึ่ง ได้มีหนังสือที่ ตช ๐๐๒๐.๑๐(๑๐)/ ๖๔๕ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึงอธิบดีกรมอนามัย เพื่อขอหารือเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภท กิจการที่เกี่ยวกับการสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. ท่านรองสารวัตร ได้มาแจ้งความร้องทุกข์ ให้ดำเนินคดีกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. โดยกล่าวหาว่า “ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ สถานีน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ค. ลักษณะที่ ๑ และประเภท ง. โดยไม่แจ้งเจ้าพนักงานทราบก่อน, เป็นผู้รับอนุญาตประกอบกิจการควบคุม ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดท้องถิ่น” และเจ้าพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ไว้ ดำเนินคดี เป็นคดีอาญาที่ ๖๓/๒๕๖๐ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) การประกอบกิจการของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ที่มีการจัดเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟ น้อย (น้ำมันดีเซล) จำนวน ๒,๐๐๐ ลิตร ไว้ที่ห้างฯ ถือเป็นการประกอบกิจการที่ใช้ น้ำมันดีเซลเป็นวัตถุดิบ ในกระบวนการผลิตสำหรับการประกอบกิจการหลัก หรือไม่ อย่างไร

๒) การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. สะสมน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟน้อย(น้ำมันดีเซล) ไว้ที่ห้างฯ จำนวน ๒,๐๐๐ ลิตร นั้น จะต้องขออนุญาตเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการประกอบกิจการ เรื่อง การควบคุม กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทกิจการที่เกี่ยวกับการสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการ สาธารณสุขหรือไม่

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้ประสานงานกับทางพนักงานสอบสวนสถานี ตำรวจภูธร เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ได้ความว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ได้สะสมน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ใช้ กับรถบรรทุกขนส่งคอนกรีต ซึ่งการผสมคอนกรีตและบริการจัดส่งเป็นการประกอบกิจการหลัก ทั้งนี้ ได้มีการ สะสมปูนซีเมนต์ หิน ทราย ไว้เพื่อใช้ในการประกอบกิจการด้วย

๑. ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมาย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่าตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา ๓๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนด ประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามมาตรา ๓๑^๒ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น รวมทั้ง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/ ๔๑๘๓ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งศูนย์บริหาร กฎหมายสาธารณสุข มีถึงผู้กำกับสถานีตำรวจภูธร

^๒ มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา ๓๓^๓ กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมโดยกระทำในลักษณะที่เป็นการค้าต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินกิจการ และต้องปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น หากผู้ใดประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในพื้นที่ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๓๓ และมีโทษตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเภท ๑๑ (๔) การสะสม ผสมซีเมนต์ หิน ดิน หวาย วัสดุก่อสร้าง รวมทั้งการขุด ตัก ดุด ไม่ บด หรือย่อย ด้วยเครื่องจักร ยกเว้นกิจการที่ได้รับอนุญาตใน ๑๑ (๒)

ประเภท ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้พิจารณาประเด็นข้อหาหรือข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วพบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ได้ทำการสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงไว้เพื่อใช้ในการประกอบกิจการหลักคือใช้สำหรับยานพาหนะในการขนส่งคอนกรีตของสถานประกอบการของตนเอง โดยไม่ได้เก็บสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงไว้เพื่อจำหน่ายในลักษณะที่เป็นการค้า จึงถือเป็นการเก็บสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการหลักอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น การเก็บสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีนี้ จึงไม่เข้าข่ายที่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภท ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม แต่อย่างไรก็ตามผู้สะสมน้ำมันเชื้อเพลิงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสุขลักษณะและการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพตามข้อบัญญัติท้องถิ่น และควรสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในปริมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับอัตราการผลิตหรือขนาดของสถานประกอบกิจการ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนที่อาศัยบริเวณใกล้เคียงด้วย

ทั้งนี้ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ได้ประกอบกิจการหลักคือการผลิตและสะสมคอนกรีตไว้เพื่อจำหน่าย ซึ่งเข้าข่ายการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภท ๑๑ (๔) การสะสม ผสมซีเมนต์ หิน ดิน หวาย วัสดุก่อสร้าง รวมทั้งการขุด ตัก ดุด ไม่ บด หรือย่อย ด้วยเครื่องจักร ยกเว้นกิจการที่ได้รับอนุญาตใน ๑๑ (๒) โดยพิจารณาจากขอบเขตความหมายและลักษณะของการประกอบกิจการ กล่าวคือ สถานที่ที่ทำการเก็บสะสมซีเมนต์ หิน ดิน หวาย วัสดุก่อสร้าง รวมทั้งการขุด ตัก ดุด ไม่ บด หรือย่อยด้วยเครื่องจักร ที่มีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างต่อเนื่องกันแล้วแต่กรณี ดังนั้น หากราชการส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบกิจการนั้นตั้งอยู่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อใช้ควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภท ๑๑ (๔) การสะสม ผสมซีเมนต์ หิน ดิน หวาย วัสดุก่อสร้าง รวมทั้งการขุด ตัก ดุด ไม่ บด หรือย่อย

^๓ มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ด้วยเครื่องจักร ยกเว้นกิจการที่ได้รับอนุญาตใน ๑๑ (๒) ไว้แล้ว ผู้ประกอบกิจการต้องมายื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และต้องประกอบกิจการให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นด้วย

(นายสมชาย ตู่แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหรือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

